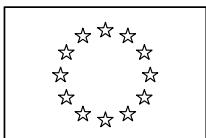

PL

PL

PL

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.6.2010
KOM(2010) 350 wersja ostateczna

2010/0198 (CNS)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE)

w sprawie ustaleń dotyczących tłumaczeń patentu Unii Europejskiej

{SEK(2010) 796}

{SEK(2010) 797}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Ochronę praw patentowych w Unii Europejskiej (UE) można zastrzec za pomocą patentów krajowych, pozostających w kompetencjach państw członkowskich, lub za pomocą patentu europejskiego wydawanego przez Europejski Urząd Patentowy (EUP) na mocy Konwencji o patencie europejskim (EPC, z ang. *European Patent Convention*). Posiadacz patentu europejskiego musi ubiegać się o jego zatwierdzenie w każdym państwie członkowskim, gdzie chciałby uzyskać prawną ochronę własności intelektualnej.

Warunkiem walidacji patentu europejskiego na terytorium konkretnego państwa członkowskiego w myśl prawodawstwa krajowego może być, między innymi, wymóg złożenia przez posiadacza patentu odpowiedniej dokumentacji w języku urzędowym danego państwa. Dążąc do ograniczenia nakładów finansowych związanych z wymogami walidacyjnymi, w 2000 r. państwa będące sygnatariuszami EPC zawarły tak zwane porozumienie londyńskie¹, którego postanowienia obowiązują obecnie w dziesięciu państwach członkowskich UE. Porozumienie londyńskie ma charakter dobrowolnego systemu, a w konsekwencji prowadzi do zróżnicowania obowiązujących zasad w zakresie przekładu w państwach członkowskich UE. W dalszym ciągu siedemnaście państw członkowskich UE, nie będących sygnatariuszami porozumienia londyńskiego, wymaga tłumaczenia patentów w całości na własne języki urzędowe. Wyłącznie państwa, których języki urzędowe uznaje Europejski Urząd Patentowy, to jest Francja, Niemcy, Luksemburg i Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, zdecydowały się zupełnie odstąpić od wymogu tłumaczenia dokumentów patentowych. Poza tym sześć kolejnych państw członkowskich UE, które podpisały porozumienie londyńskie, chociaż ich języki urzędowe nie należą do używanych przez EUP, zdecydowało się na jedynie częściowe odstąpienie od wymogów tłumaczeniowych. W dalszym ciągu wymagają one przekładu zastrzeżeń patentowych na swoje języki urzędowe, a w niektórych przypadkach również tłumaczenia angielskiego opisu patentu – w przypadku gdy językiem postępowania patentowego był francuski lub niemiecki.

Dlatego też obecny system patentowy w UE, w szczególności pod względem wymogów w zakresie tłumaczenia, cechuje bardzo wysoki poziom kosztów i komplikacji. Patent europejski poddany walidacji w trzynastu krajach kosztuje średnio nie mniej niż 20 000 EUR, z czego blisko 14 000 EUR pochłaniają wymagane tłumaczenia. W rezultacie patent europejski jest ponad dziesięciokrotnie droższy niż patent USA, wymagający inwestycji około 1 850 USD². Koszty europejskiego patentu można byłoby znacznie ograniczyć, pod warunkiem wprowadzenia rozwiązań w zakresie przekładu zapewniających opłacalność, uproszczenie i bezpieczeństwo prawne całego systemu. W myśl niniejszego wniosku opłaty za przetwarzanie dokumentacji patentu unijnego obejmującego wszystkie 27 państw członkowskich dałoby się sprowadzić do poziomu 6 200 EUR, z czego jedynie 10 % byłoby przeznaczone na tłumaczenia. Uprzystępnienie ochrony praw patentowych, zwłaszcza z

¹ Porozumienie o zastosowaniu art. 65 EPC (*Agreement on the application of Article 65 EPC*), Dz.U. EPO 2001, s. 550.

² Zob. opracowanie na temat kosztów w systemach patentowych: *The Cost Factor in Patent Systems*, Bruno Van Pottelsberghe de la Potterie i Didier François, Université Libre de Bruxelles; nakładem Université Libre de Bruxelles WP-CEB 06-002, Bruksela 2006, patrz str. 17 i nast. (*Journal of Industry: Competition and Trade*, 2009, Vol. 9, issue 4)

punktu widzenia małych i średnich przedsiębiorstw oraz publicznych organizacji badawczych, byłoby ważne dla pobudzenia innowacyjności i konkurencyjności w skali całej UE.

W sierpniu 2000 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie patentu wspólnotowego na mocy art. 308 Traktatu WE³. Projekt ów zmierzał do utworzenia wspólnego tytułu patentowego dla całej Wspólnoty, który miał być przystępny pod względem kosztów tłumaczenia. Z chwilą zastrzeżenia patentu przez EUP w jednym z urzędowych języków Urzędu (angielskim, francuskim bądź też niemieckim) oraz opublikowania go w tym języku wraz z tłumaczeniem zastrzeżenia na oba pozostałe języki robocze EUP, patent wspólnotowy miałby być egzekwowany na całym terytorium UE. Następnie, w roku 2002, Parlament Europejski uchwalił odpowiednią rezolucję legislacyjną⁴. Już w roku 2003, w oparciu o wspólną koncepcję polityczną w tej materii z marca 2003 r.⁵, Rada podjęła dyskusję nad innym rozwiązaniem, przewidując wymóg tłumaczeniowy zastrzeżeń na wszystkie języki UE. Nie osiągnięto jednak pełnego porozumienia w tej sprawie, z uwagi na fakt, iż koncepcję tę – jako zbyt kosztowną i złożoną – odrzuciło środowisko użytkowników patentów.

Debata nad wnioskiem została ponownie podjęta na forum Rady po przyjęciu przez Komisję komunikatu z kwietnia 2007 r. pod tytułem „Ulepszenie systemu patentowego w Europie”⁶. Komunikat potwierdzał złożone wcześniej zobowiązanie do utworzenia wspólnego patentu ogólnowspólnotowego. Proponował ponadto, aby wspólnie z państwami członkowskimi rozważyć koncepcję warunków tłumaczenia służącą ograniczeniu kosztów przekładów, przy jednoczesnym uproszczeniu upowszechniania informacji na temat patentów we wszystkich językach urzędowych Unii.

Z kolei w grudniu 2009 r. Rada uzgodniła konkluzje w sprawie wzmocnionego systemu patentowego w Europie⁷, jednocześnie uchwalając podejście ogólne dotyczące wnioskowanego rozporządzenia w sprawie patentu Unii Europejskiej⁸. Z uwagi na zmianę podstaw prawnych dla utworzenia patentu unijnego w następstwie wejścia w życie traktatu Lizbońskiego, proponowane rozwiązania w zakresie tłumaczeń patentu unijnego zawarte w pierwotnym wniosku Komisji z roku 2000 należy teraz zawrzeć w kolejnym wniosku. Obecny wniosek odzwierciedla w dużej mierze system tłumaczeniowy przewidywany w pierwotnym wniosku Komisji, uwzględniając przy tym postępy poczynione przez Radę od czasu wznowienia debaty w 2007 r.

Konkluzje Rady ponownie uwypuklają potrzebę nowego rozporządzenia, określającego zakres ustaleń dotyczących tłumaczeń, które powinno wejść w życie razem z rozporządzeniem w sprawie patentu unijnego. Konkluzje potwierdzały, że dążąc do rzeczywistego funkcjonowania patentu unijnego, w granicach tego, co konieczne, możliwe byłoby wprowadzenie stosownych zmian w zasadach EPC. Rada doszła ponadto do porozumienia w sprawie głównych cech scentralizowanego sądu patentowego, który należałby również do głównych składowych projektu usprawnienia systemu patentowego w Europie. Treść konkluzji Rady pozostaje wszakże bez uszczerbku dla ostatecznej opinii w

³ Wniosek: rozporządzenie Rady w sprawie patentu wspólnotowego COM(2000) 412.

⁴ Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego patent wspólnotowy - COM(2000) 412 - C5-0461/2000 - 2000/0177(CNS) (Dz.U. C 127E, z 29.5.2003 r., s. 519–526).

⁵ Dokument Rady 7159/03.

⁶ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady COM(2007) 165.

⁷ Dokument Rady 17229/09.

⁸ Dokument Rady 16113/09; addendum 1.

sprawie zgodności z traktatami UE projektu porozumienia ustanawiającego centralny sąd patentowy, jaką ma wydać Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Co więcej, w swej strategii „Europa 2020”⁹ Komisja potwierdza, w ramach projektu przewodniego „Unia innowacji”, złożone zobowiązanie do ustanowienia wspólnego patentu unijnego oraz powołania wyspecjalizowanego sądu patentowego w dążeniu do poprawy otoczenia prawnego dla innowacji jako motoru przyszłego wzrostu. Obradująca w dniach 25-26 marca 2010 r. Rada Europejska uzgodniła najważniejsze elementy tej strategii¹⁰. Potrzebę zapewnienia przedsiębiorcom i nowatorom, w szczególności prowadzącym małe i średnie przedsiębiorstwa, dostępu do atrakcyjnego i opłacalnego systemu patentowego wraz z towarzyszącym mu systemem wymiaru sprawiedliwości podkreślał również Mario Monti w swoim sprawozdaniu przedłożonym przewodniczącemu Komisji¹¹. Sprawozdanie zaleca pilne wprowadzenie zarówno wspólnego patentu jak i scentralizowanego sądu patentowego, stwierdzając, że rozwiązanie zagadnienia patentowego będzie próbą determinacji na rzecz ponownego pobudzenia jednolitego rynku, wzywając Komisję do ustawienia sobie wysokiej poprzeczki w tej materii. Komunikat Komisji w sprawie odnowienia jednolitego rynku, zapowiadany na jesień 2010 r., powinien raz jeszcze utwierdzić wolę reformy w sferze prawa patentowego, która należy do priorytetowych celów takiego odnowienia. Niniejszy wniosek odnoszący się do ustaleń dotyczących tłumaczeń patentu unijnego stanowi zatem istotny krok w kierunku urzeczywistnienia tego celu.

2. KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

W styczniu 2006 r. ruszyła szeroko zakrojona konsultacja przyszłej polityki patentowej w Europie, podjęta staraniem Komisji¹². Wpłynęło ponad 2,5 tys. odpowiedzi od najróżniejszych zainteresowanych stron, włącznie z przedsiębiorcami wszystkich sektorów gospodarki, stowarzyszeń branżowych, organizacji małych i średnich przedsiębiorstw, praktyków w dziedzinie prawa patentowego, organów publicznych oraz środowisk uczelni wyższych. Uczestnicy konsultacji nie kryli rozczarowania brakiem wyraźnych postępów w sprawie patentu ogólnospółnotowego. W szczególności z ostrą krytyką spotkały się rozwiązania w dziedzinie tłumaczeń nakreślone we wspólnej koncepcji politycznej, którą przyjęto dnia 3 marca 2003 r.¹³. W toku konsultacji nieomal jednogłośnie odrzucono tę propozycję jako niezadowalającą z uwagi na wysokie koszty i trudności natury praktycznej dla posiadaczy patentów, jak również niedostateczną dla wszystkich użytkowników pewność prawną systemu praw patentowych, z uwagi na moc prawną, jaką miałyby posiadać tłumaczenia. Poparcie dla pozostałych wariantów było silnie zróżnicowane: niektórzy z zainteresowanych opowiadali się za systemem opartym na wyłączności języka angielskiego, inni sugerowali rozmaite rozwiązania wielojęzyczne. Mimo pewnych głosów krytyki, zainteresowani niezmiennie utrzymywali ogólne poparcie dla jednolitego, przystępnego i

⁹ Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, COM(2010) 2020.

¹⁰ Konkluzje Rady Europejskiej z 25-26 marca 2010 r., EUCO7/10.

¹¹ „Nowa strategia na rzecz jednolitego rynku – w służbie gospodarki i społeczeństwa Europy”. Sprawozdanie dla przewodniczącego Komisji Europejskiej José Manuela Barroso; przygotował Mario Monti, 9 maja 2010 r.

¹² Treść konsultacji wraz z odpowiedziami zainteresowanych i sprawozdaniem z wstępnych wyników (w językach roboczych) można znaleźć na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/consultation_en.htm.

¹³ Dokument Rady 6874/03, 2490 posiedzenie Rady ds. Konkurencyjności (Rynku Wewnętrznego, Przemysłu i Badań), Bruksela, 3 marca 2003 r.

konkurencyjnego patentu na skalę całej Wspólnoty. Głosy zmierzające w tym kierunku uzyskały dodatkowe potwierdzenie na otwartym spotkaniu wyjaśniającym, które odbyło się 12 lipca 2006 r.

Debatę z zainteresowanymi stronami kontynuowano również po przyjęciu komunikatu z kwietnia 2007 r. W dniach 16-17 października 2008 r., przy udziale sprawującej prezydencję Francji, Komisja zorganizowała konferencję na temat praw własności przemysłowej w Europie¹⁴. Uczestnicy podkreślali konsekwentnie, że patent unijny „powinien być efektywny pod względem kosztów, gwarantować pewność prawną i ograniczać komplikacje”, udzielając szerokiego poparcia wszelkim nowym inicjatywom na rzecz opracowania wyspecjalizowanych systemów tłumaczenia maszynowego dokumentacji patentowej dla celów dostępu do informacji o patentach¹⁵.

Do ustaleń w zakresie wymogów tłumaczeniowych patentu unijnego odniesiono się również szczegółowo w 2008 r., w ramach konsultacji europejskiej karty małych przedsiębiorstw (ang. *Small Business Act*). Raz jeszcze zainteresowani podkreślali wysokie koszty patentowania wynalazków jako główną niedogodność systemu ochrony praw patentowych w UE, domagając się jak najpilniejszego utworzenia jednolitego patentu obowiązującego w całej UE¹⁶. W odrębnych odpowiedziach udzielonych w toku konsultacji, przedsiębiorcy ogółem, oraz przedstawiciele MŚP w szczególności, jednoznacznie domagali się poważnego ograniczenia kosztów ochrony patentowej (włącznie z kosztami tłumaczeń) w kontekście przyszłego patentu unijnego¹⁷. W ostatnim czasie ukazały się liczne dokumenty przedstawiające opinie zainteresowanych stron w odniesieniu do przekładów w kontekście patentu unijnego. Nowa koncepcja, polegająca na wyspecjalizowanym tłumaczeniu maszynowym, została ogólnie przyjęta przychylnie, jednak przy zastrzeżeniu, że tego rodzaju automatyczne tłumaczenia nie mogą pociągać za sobą żadnych skutków prawnych i powinny spełniać wyłącznie funkcję informacyjną.

3. OCENA SKUTKÓW

Niniejszemu wnioskowi towarzyszy ocena skutków, w której porównano skutki gospodarcze czterech następujących wariantów:

- 1) unijny system patentowy funkcjonujący wyłącznie w języku angielskim,
- 2) wnioski o zastrzeżenie patentu unijnego rozpatrywane, udzielane i publikowane w jednym z trzech języków roboczych uznawanych przez Europejski Urząd Patentowy; same zastrzeżenia tłumaczone na pozostałe dwa języki robocze EUP;

¹⁴ Materiały i wnioski z konferencji są dostępne (w językach roboczych) na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/rights/index_en.htm.

¹⁵ Zob. dokumenty Rady: 6985/08 z 28 lutego 2008 r., oraz 8928/08 z 28 kwietnia 2008 r.

¹⁶ Sprawozdanie z otwartej konsultacji europejskiej karty małych przedsiębiorstw z dnia 22 kwietnia 2008 r., dostępne na komisyjnym portalu poświęconym przedsiębiorstwom i przemysłowi: www.ec.europa.eu/enterprise/newsroom.

¹⁷ Odpowiedzi na projekt europejskiej karty małych przedsiębiorstw udzieliło Europejskie Stowarzyszenie Rzemiosła oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw: zob. *UEAPME Expectations on the Proposal for a European Small Business Act*, dokument z dnia 14 grudnia 2007, dostępny na stronie stowarzyszenia: www.ueapme.com oraz Stowarzyszenie Europejskich Izb Handlu i Przemysłu: *Response to the Consultation on a Small Business Act for Europe*, 2 kwietnia 2008 r., patrz: <http://www.eurochambres.eu>.

- 3) wnioski o patent unijny rozpatrywane, udzielane i publikowane analogicznie do wariantu drugiego, przy czym samo zastrzeżenie tłumaczone na pozostałe cztery z najbardziej powszechnie używanych języków urzędowych w UE; oraz
- 4) patent unijny rozpatrywany, udzielany i publikowany analogicznie do wariantu drugiego i trzeciego, a samo zastrzeżenie tłumaczone na wszystkie języki UE.

Przeprowadzona w ramach oceny wpływu analiza wskazała, że najbardziej pożądanymi byłby wariant drugi, jako zachowujący system językowy sprawnie funkcjonującego EUP i pociągający za sobą jedynie minimalne nakłady na obowiązkowe tłumaczenia.

4. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Traktat z Lizbony ustanowił – w art. 118 TFUE – nową podstawę prawną dla utworzenia unijnego prawa własności intelektualnej, służącej zapewnieniu jednolitej ochrony takich praw w całej Unii Europejskiej. Pierwszy ustęp wspomnianego artykułu stanowi podstawę dla stanowienia środków wprowadzających takie prawa na drodze zwykłej procedury ustawodawczej. W oparciu o ten artykuł, patent unijny zostanie utworzony na podstawie rozporządzenia xx/xx w sprawie patentu Unii Europejskiej. Jak wynika z treści rozporządzenia xx/xx, patent unijny będzie patentem ogólnoeuropejskim, potwierdzanym przez EUP.

Drugi akapit art. 118 TFUE stanowi podstawę, by ustanowić systemy językowe dotyczące europejskich praw własności intelektualnej, gwarantujących jednolitą ochronę na mocy rozporządzeń przyjętych w drodze specjalnej procedury ustawodawczej, w której Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Obciążenia związane z wysokimi kosztami i znacznym stopniem komplikacji są wynikiem rozdrobnienia obecnie obowiązującego systemu patentowego, a w szczególności – ujednoczenie zróżnicowanych wymogów w zakresie tłumaczeń, jakie stosują poszczególne państwa członkowskie będzie możliwe jedynie poprzez ustanowienie ujednoliczonego patentu na szczeblu UE.

5. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek zawiera między innymi, wymóg wprowadzenia ustaleń w zakresie w pełni rozwiniętego systemu tłumaczenia maszynowego dla potrzeb EUP. Wniosek nie ma wpływu finansowego na budżet Wspólnoty.

6. SZCZEGÓŁOWY OPIS

6.1. Uwagi dotyczące poszczególnych artykułów

Artykuł 1 – przedmiot

Ten artykuł określa przedmiot rozporządzenia.

Artykuł 2 – definicje

Artykuł zawiera definicje głównych pojęć stosowanych w rozporządzeniu.

Artykuł 2 – publikowanie unijnej specyfikacji patentowej

Artykuł ten stanowi, że z chwilą opublikowania specyfikacji patentu unijnego zgodnie z art. 14 ust. 6 Konwencji o patencie europejskim (EPC), nie wymaga się już żadnych dalszych tłumaczeń. Artykuł 14 ust. 6 EPC stanowi, że specyfikacje patentów unijnych są publikowane w języku, w którym odbywało się postępowanie patentowe (to jest w jednym z trzech języków urzędowych, w którym złożono wniosek patentowy: angielskim, francuskim lub niemieckim), z towarzyszeniem tłumaczeń na oba pozostałe języki robocze EUP. Ten wymóg minimalny określony przez EPC będzie się również odnosił do patentów unijnych – przy czym z chwilą udzielenia patentu unijnego żadne dalsze tłumaczenia nie będą wymagane. Artykuł ten stanowi ponadto, że zgodnie z postanowieniami EPC, autentyczną wersją będzie specyfikacja patentu unijnego sporządzona w języku, w którym toczyło się postępowanie.

Wymóg ten jest identyczny z oryginalną propozycją Komisji zawartą we wniosku dotyczącym rozporządzenia Rady w sprawie patentu wspólnotowego z sierpnia 2000 r., i opiera się na podstawach aktualnie obowiązującego systemu języków urzędowych uznawanych przez EUP oraz języków, którymi posługuje się większość wnioskodawców¹⁸. Rozwiązaniu prawdopodobnie towarzyszyłyby pozytywne skutki w odniesieniu do wszystkich użytkowników systemu patentowego w Europie, dzięki znacznemu ograniczeniu kosztów przekładu.

Artykuł 4 – pełne tłumaczenie w przypadku sporu

Artykuł ustanawia obowiązek przedłożenia przez posiadacza patentu – na żądanie domniemanego sprawcy naruszenia i zgodnie z jego wskazaniem języka – pełnego tłumaczenia patentu unijnego na język państwa członkowskiego, w którym bądź to miało dojść do naruszenia, bądź też w którym domniemany sprawca ma swoją siedzibę. Posiadacz patentu dostarcza również pełne tłumaczenie patentu unijnego na język postępowania właściwego sądu o jurysdykcji Unii Europejskiej, na żądanie tego sądu. Koszty takich tłumaczeń ponosi posiadacz patentu.

Artykuł 5 – sprawozdanie z wykonania rozporządzenia

¹⁸ Aktualnie 88,9 % składających wnioski o patent europejski sporządza je w jednym z trzech języków: angielskim, francuskim lub niemieckim. Wnioskodawcy z Europy wybierają te języki do celów ubiegania się o patent w 93 % przypadków.

Artykuł ten przewiduje przeprowadzanie oceny, z uwzględnieniem sprawozdania z wykonania rozporządzenia. Nie później niż w ciągu pięciu lat od wejścia w życie rozporządzenia, Komisja przedłoży Radzie sprawozdanie z funkcjonowania ustaleń dotyczących tłumaczeń patentu unijnego, a w razie potrzeby wystosuje odpowiednie wnioski w celu wprowadzenia koniecznych zmian.

Artykuł 6 – Wejście w życie

Artykuł stanowi, że rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, a jego przepisy mają zastosowanie od dnia wejścia w życie rozporządzenia w sprawie patentu Unii Europejskiej. Zważywszy, że zasadnicze regulacje prawne dotyczące patentu unijnego jako europejskiego tytułu prawnego własności intelektualnej zostałyby ustanowione rozporządzeniem w sprawie patentu Unii Europejskiej, podczas gdy mające zastosowanie do tego patentu ustalenia dotyczące tłumaczeń zawarto w niniejszym rozporządzeniu, oba akty prawne należy stosować łącznie.

6.2. Środki towarzyszące, których wymaga ustanowienie patentu unijnego

Tłumaczenia do celów udostępnienia informacji patentowych

Należy dokonać stosownych uzgodnień między Unią Europejską a EUP, w celu udostępnienia zautomatyzowanego tłumaczenia wniosków i specyfikacji patentowych na wszystkie języki urzędowe UE bez obciążania ubiegających się o dostęp do informacji żadnymi dodatkowymi kosztami. Tłumaczenia tego rodzaju powinny być udostępniane na żądanie drogą internetową, nieodpłatnie, od momentu opublikowania wniosku patentowego. Byłyby one dostarczane do celów informacji patentowej, i nie miałyby żadnych skutków prawnych. Użytkownicy byłiby o tym uprzedzeni za pomocą odpowiedniego ostrzeżenia. W przeciwieństwie do obecnie stosowanej praktyki, kiedy tłumaczenia są dostarczane po upływie wielu miesięcy od uzyskania zastrzeżenia, gdy są już mniej przydatne i rzadko wykorzystywane – wczesne udostępnienie tłumaczeń oznaczałoby istotną poprawę w zakresie upowszechniania informacji, w szczególności w odniesieniu do poszczególnych wynalazców, badaczy i innowacyjnych małych i średnich przedsiębiorców. Program przekładu automatycznego miałby zapewniać tłumaczenia wysokiej jakości w oparciu o normy techniczne, z uwzględnieniem wyspecjalizowanych elektronicznych słowników zawierających słownictwo techniczne związane z międzynarodowym systemem klasyfikacji patentowej.

EUP osiągnął już wysoki poziom tłumaczenia maszynowego, obejmujący niewielką liczbę języków. Komisja udziela ponadto wsparcia projektom badawczym dotyczącym tłumaczenia maszynowego (jak PluTO, z ang. *Patent Language Translations Online*)¹⁹, obejmujących rozwój oprogramowania tłumaczeniowego na podstawie dokumentacji patentowej we wszystkich językach urzędowych państw członkowskich UE, zaplanowanych na następne pięć lat. Utworzenie patentu unijnego wymagałoby znacznego przyspieszenia prac i uruchomienia tego rodzaju programu obsługującego wszystkie języki UE. Przepisy wykonawcze dotyczące systemu tłumaczenia maszynowego musiałyby być ustanowione przez komisję specjalną Rady Administracyjnej EUP, w której zasiadają przedstawiciele UE oraz poszczególnych państw członkowskich.

Zwrot kosztów

¹⁹ Bliższe informacje na stronie internetowej projektu: http://cordis.europa.eu/home_pl.html.

Wnioski o patent europejski można składać w dowolnym języku, zgodnie z art. 14 ust. 2 EPC. W przypadku gdy język wniosku nie należy do trzech języków urzędowych uznawanych przez EUP, należy przedłożyć również, w określonym terminie, tłumaczenie na jeden z tych języków, dla umożliwienia rozpatrzenia wniosku przez Urząd. Na mocy aktualnych rozporządzeń wykonawczych do EPC²⁰, składającym wniosek w językach, które nie należą do języków urzędowych stosowanych przez EUP, przysługuje dofinansowanie w postaci zwolnienia z części opłat, pokrywające w części koszty tłumaczenia na różnych etapach postępowania przed EUP. Ten sam mechanizm miałby zastosowanie do patentów unijnych. W przypadku jednak, gdy wnioskodawca ubiegający się o patent unijny ma siedzibę w jednym z państw członkowskich UE, należy dokonać niezbędnych ustaleń w celu zapewnienia nie tylko częściowego, ale całkowitego pokrycia kosztów tłumaczenia (do wysokości określonych pułapów). Ten dodatkowy zwrot kosztów byłby finansowany z funduszu, na który będą składały się opłaty za patenty unijne, a którym będzie gospodarował EUP. Ustalenia takie musiałyby być poczynione przez komisję specjalną Rady Administracyjnej EUP, w której zasiadają przedstawiciele UE oraz poszczególnych państw członkowskich.

²⁰ Artykuł 14 ust. EPC; przepis art. 6 ust. 1 rozporządzeń wykonawczych.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE)

w sprawie ustaleń dotyczących tłumaczeń patentu Unii Europejskiej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 118 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²¹,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Patent Unii Europejskiej (dalej zwany „patentem unijnym”) został ustanowiony na mocy rozporządzenia xx/xx w sprawie patentu Unii Europejskiej²². Zgodnie z pierwszym ustępem art. 118 Traktatu, przedmiotowe rozporządzenie ustanawia jednolitą ochronę praw patentowych w całej Unii Europejskiej, dając podstawę do ustanowienia scentralizowanego systemu zatwierdzania, koordynowania i nadzoru w granicach Unii Europejskiej.
- (2) Ustalenia dotyczące tłumaczeń patentu unijnego zapewniające efektywność pod względem kosztów, uproszczenie i pewność prawną powinny pobudzić do innowacji, a w szczególności sprzyjać małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP), uzupełniając Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – „Najpierw myśl na małą skalę” – Program „Small Business Act” dla Europy²³. Tego rodzaju ustalenia w zakresie tłumaczeń powinny umożliwić znacznie prostszy, przystępny finansowo i mniej ryzykowny dostęp do patentu unijnego wraz z całym systemem ochrony praw patentowych.
- (3) Skoro za przyznawanie patentów europejskich – w tym również unijnych – odpowiada Europejski Urząd Patentowy (dalej: EUP), przyszłe rozwiązania w dziedzinie tłumaczeń patentowych powinny bazować na obecnie stosowanej przez EUP procedurze. Rozwiązania te powinny zmierzać do *odpowiedniej równowagi interesów*

²¹ Dz.U. C, s. [...].

²² Dz.U. C, s. [...].

²³ COM(2008) 394.

między podmiotami gospodarczymi a dobrem powszechnym, w odniesieniu do kosztów postępowania oraz dostępu do technicznych informacji.

- (4) W razie sporów na tle patentu unijnego, uzasadnionym byłoby wymaganie od posiadacza patentu dostarczenia pełnego tłumaczenia patentu unijnego na język urzędowy państwa członkowskiego, w którym domniemany sprawca naruszenia patentu ma siedzibę bądź też w którym miał on dopuścić się naruszenia. Posiadacz patentu winien dostarczyć również pełne tłumaczenie patentu unijnego na język postępowania sądu właściwego w Unii Europejskiej, na żądanie tego ostatniego. Tłumaczenia te powinny być wykonywane na koszt posiadacza patentu.
- (5) W celu usprawnienia dostępu do patentu unijnego, w szczególności dla MŚP, wnioskodawcy nie posługujący się jednym z trzech urzędowych języków uznawanych przez EUP, powinni mieć prawo składania wniosków w dowolnym innym języku urzędowym Unii Europejskiej. W ramach dodatkowych ustaleń, w odniesieniu do wnioskodawców ubiegających się o patent unijny, posiadających miejsce stałego pobytu lub siedzibę w jednym z państw członkowskich, których język urzędowy nie należy do trzech uznawanych przez EUP, jeszcze przed wejściem w życie przepisów niniejszego rozporządzenia należy wprowadzić system dodatkowego zwrotu kosztów związanych z tłumaczeniem na język postępowania EUP, niezależnie od istniejących rozwiązań stosowanych w postępowaniu dotyczącym patentu europejskiego.
- (6) W dążeniu do upowszechniania dostępności informacji patentowych oraz rozpowszechniania wiedzy technicznej, przed wejściem w życie przepisów niniejszego rozporządzenia należy wprowadzić system tłumaczeń maszynowych specyfikacji patentu unijnego na wszystkie języki urzędowe UE. Tego rodzaju tłumaczenia maszynowe byłyby użyteczne wyłącznie do celów informacyjnych – i nie mogą mieć żadnych skutków prawnych.
- (7) Z uwagi na fakt, że zasadnicze regulacje prawne dotyczące patentu unijnego jako europejskiego tytułu prawnego własności intelektualnej stanowi rozporządzenie xx/xx w sprawie patentu Unii Europejskiej, które uzupełniają ustalenia dotyczące tłumaczeń zawarte w niniejszym rozporządzeniu, rozporządzenie niniejsze powinno mieć zastosowanie od dnia wejścia w życie rozporządzenia xx/xx w sprawie patentu Unii Europejskiej.
- (8) Zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej, celem podejmowanego działania, jakim jest utworzenie jednolitego i uproszczonego systemu tłumaczeń patentu unijnego można osiągnąć jedynie na szczeblu europejskim. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest niezbędne dla osiągnięcia tego celu.
- (9) Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla obowiązujących reguł określających system językowy instytucji Unii, ustanowiony zgodnie z art. 342 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz z rozporządzeniem Rady 1/1958 w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

*Artykuł 1
Przedmiot*

Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy obowiązujące w zakresie ustaleń dotyczących tłumaczeń mających zastosowanie do patentu Unii Europejskiej.

*Artykuł 2
Definicje*

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „patent Unii Europejskiej” (dalej zwany „patentem unijnym”) oznacza patent ustanowiony na mocy rozporządzenia xx/xx w sprawie patentu Unii Europejskiej.
- b) „unijna specyfikacja patentowa” obejmuje opis wynalazku, tekst zastrzeżenia patentowego i ewentualne rysunki techniczne.

*Artykuł 3
Publikowanie unijnej specyfikacji patentowej*

1. Po ogłoszeniu unijnej specyfikacji patentowej zgodnie z art. 14 ust. 6 Konwencji o udzielaniu patentów europejskich z dnia 5 października 1973 r. z wszelkimi późniejszymi zmianami (dalej zwana „EPC”, z ang. *European Patent Convention*), nie wymaga się żadnych dodatkowych tłumaczeń.
2. Tekst patentu unijnego w języku urzędowym uznawanym przez EUP, określonym jako język postępowania w myśl art. 14 ust. 3 EPC stanowi tekst autentyczny.

*Artykuł 4
Pełne tłumaczenie w przypadku sporu*

1. W przypadku sporu dotyczącego patentu unijnego posiadacz patentu zapewni, na własny koszt i na wniosek domniemanego sprawcy naruszenia, pełne tłumaczenie na język urzędowy państwa członkowskiego, w którym miało miejsce domniemane naruszenie lub w którym domniemany sprawca naruszenia ma siedzibę.
2. W przypadku sporu na drodze sądowej w związku z patentem unijnym, na żądanie sądu właściwego w Unii Europejskiej posiadacz patentu ma obowiązek dostarczyć pełne tłumaczenie patentu unijnego na odpowiedni język postępowania.
3. Koszty tłumaczenia, o którym mowa w ust. 1 i 2 ponosi posiadacz patentu.

*Artykuł 5
Sprawozdanie z wykonania rozporządzenia*

Nie później niż w ciągu pięciu lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, Komisja przedkłada Radzie sprawozdanie z funkcjonowania ustaleń dotyczących tłumaczeń patentu

unijnego, a w razie potrzeby wystosuje odpowiednie wnioski w celu wprowadzenia w nim koniecznych zmian.

Artykuł 6
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Przepisy rozporządzenia mają zastosowanie od dnia [*data wejścia w życie rozporządzenia xx/xx w sprawie patentu Unii Europejskiej*]

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący